

Olika lager

Både i handelsföretag och i tillverkande företag finns lager. I den lokala kläd-butiken är varorna i butiken oftast det lager som finns - "what you see is what you get".

I tillverkande företag finns flera olika sorters lager,

- ▶ Materialförråd.
- ▶ Lager av produkter i arbete.
- ▶ Färdigvarulager.

I ett tjänsteföretag kan det finnas pågående uppdrag som går från t ex oktober 20x1 till april 20x2. Eftersom uppdraget löper över två räkenskapsår tolkas det som återstår av uppdraget, jan - april 20x2, som lager och heter - pågående arbete.

Inventering

I slutet av varje år ska företagets lager värderas. Då måste någon av personalen gå ut och räkna varorna som är kvar [inventera]. Kvarvarande varor beräknas utifrån anskaffningspriset och FIFO - First In, First Out.

FIFO

Med FIFO förutsätts att de produkter som först kom in i lager säljs först - First In, First Out. De varor som finns kvar i företagets lager vid årets slut anses vara senast inköpta.

Lägsta Värdets Princip [LVP]

Lager av material och lager av färdiga varor ska tas upp till det värde som är lägst av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet. Lägsta värdets princip innebär att företagets lager i bokslutet ska värderas till det värde som är **lägst** av anskaffningsvärdet, enligt FIFO, och det verkliga värdet.

Det verkliga värdet

Varans beräknade försäljningsvärde vid årets slut minus eventuella försäljningskostnader. Det verkliga värdet kan ibland bestämmas som återanskaffningsvärdet.

Anskaffningsvärde

Inköpspriset plus eventuella hemtagningskostnader, t ex frakt och försäkring.

Tillverkande företag

Anskaffningsvärde för färdiga varor innebär den kalkylerade tillverkningskostnaden exklusive pålägg för administration och försäljning.

LVP = lägst av anskaffningsvärde eller verkligt värde.

1

Bestäm anskaffningsvärdet m h a FIFO-metoden.

2

Bestäm lagervärdet m h a LVP-principen.

3 %

När anskaffningsvärdet är lägre än det verkliga värdet får företaget göra ett inkuransavdrag med 3 %.

Inkurans

Inkuransavdraget ska motsvara en värdeminskning p g a modell, färg, form och ålder. Varor som av någon anledning blivit svårsålda för att de är skadade, tekniskt eller modemässigt föråldrade eller liknande anses vara inkuranta. När dessa varor säljs förekommer normalt en prisnedsättning [rabatt].

Enligt Skatteverket får anskaffningskostnaden minskas med kostnaden för inkurans, normalt 3 % av anskaffningsvärdet.

Anskaffningskostnad = anskaffningsvärde x 0,97.

	Årets varuinköp		IB varulager
+/-	Årets lagerförändring	+	Årets varuinköp
=	Årets varukostnad	-	UB varulager
		=	Årets varukostnad

Varukostnad

När företaget köper in varor bokförs det normalt som varuinköp som är ett utgiftskonto [kontonummer 4010]. Eftersom det är periodens varukostnad som påverkar årets resultat ska företaget beräkna varukostnaden för deras förbrukade varor.

Det innebär att det enbart är värdet av det som förbrukas som ska påverka årets resultat. Övriga värden flyttas till balansräkningen [BR] vid bokslutet.

Exempel

Street Stretto AB säljer små kollektioner från unga designers av streetmode. Butiken har köpt in mode för 1 900 000 kr som de sålt för 4 500 000 kr i år.

IB varulager [1 januari] var 650 000 kr och vid årets slut värderas lagret till 900 000 kr, enligt LVP. Beräkna årets varukostnad.

Lösning 1.

	Årets varuinköp	1 900 000	lagerökning
+/-	Årets lagerförändring	- 250 000	
=	Årets varukostnad	1 650 000	

Lösning 2.

	IB varulager	650 000
+	Årets varuinköp	1 900 000
-	UB varulager	900 000
<hr/>		
=	Årets varukostnad	1 650 000

Som du ser blir resultat det samma oavsett vilken uppställning du använder.

Lagerökning

När färre produkter säljs ökar företagets lagervärde, $UB > IB$.
Det innebär att företagets varukostnad minskar.

Lagerminskning

När fler produkter säljs minskar företagets lagervärde, $UB < IB$.
Det innebär att företagets varukostnad ökar.

	Anskaffningsvärde [inventerade värde]
-	Eventuellt inkuransavdrag
<hr/>	
=	Lagrets bokförda värde

eller

Lagrets verkliga värde.